

Norsk Lovtidende.

Utgit efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 32

Utgit 5 august.

1911

Lov

4 aug.

om vasdragsreguleringer i industrielt øiemed.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 25 juli 1911 saalydende:

§ 1.

1. Anlæg og foranstaltninger til regulering av et vasdrags vandføring til fremme av industrielle formaal kan i efternævnte tilfælde ikke utføres uten tilladelse av Kongen:

a. Naar foretagendet kan medføre en for det almene skadelig indflydelse paa færdsel, fløtning eller fiske i vedkommende vasdrag.

b. Naar derved bevirkes, at dyrket eller dyrkbar jord eller naturlig eng, skog eller havnegang i saa stort omfang sættes under vand eller paa anden maate ødelægges, at dette efter de stedlige forhold maa ansees skadelig for almene interesser.

c. Naar derved iøvrig kan bevirkes skade eller ulempe for nogen almen eller offentlig interesse eller for det almene skadelig forandring av naturforholdene.

d. Naar der foretages opdæmning eller sænkning av indsjø, som efter gjældende retsregler ikke i sin helhet kan ansees eiendomsret undergit.

e. Naar der til foretagendets gennemførelse kræves raadighet over eller bevirkes skade for andenmands grund eller rettigheter og ikke alle vedkommende eiere og rettighetshavere er enige i foretagendets utførelse.

2. Ovenstaaende bestemmelser gjælder ogsaa utvidelser eller forandringer av ældre anlæg. Ved bedømmelsen av, hvorvidt utvidelse av ældre, efter denne lovs ikrafttræden paa-begyndt regulering indgaar under denne paragrafs litra a,

4 aug.

b og c, medregnes skade, som er forvoldt ved tidligere reguleringsforetagender, forsaavidt der ikke er forløpet et tidsrum av mindst 10 aar siden arbeidets utførelse.

3. Hvad der i denne lov er bestemt om vasdragsreguleringer, gjælder ogsaa anlæg eller arbeider til vandførings forøkelse ved overføring av vand fra et andet vasdrag.

§ 2.

1. Undtat fra bestemmelserne i § 1 er, forsaavidt ikke sammes litra a, b, c eller d kommer til anvendelse, reguleringer av saa ringe omfang, at den økning av vandkraften, som foretagendet vil medføre, ikke overstiger 500 naturhesterkræfter for det nærmest reguleringsanlægget liggende utnytbare fald eller stryk eller for noget enkelt eller flere underet utnytbare fald eller stryk i en avstand av indtil 20 kilometer fra samme. Hvorvidt det anførte antal hesterkræfter overstiges, avgjøres om fornødent ved skjøn efter lagretteslovens § 23. Den økning av vandkraften, som foretagendet vil medføre, beregnes med utgangspunkt i vasdragets lavvandføring før reguleringen, hvorved forstaaes den vandføring, som før reguleringen erfaringsmæssig har kunnet paaregnes aar om andet i 350 dage av aaret.

Mer end en gangs regulering av samme bassæng kan dog ikke efter nærværende lovs ikrafttræden finde sted med hjemmel av denne bestemmelse.

2. Likeledes er undtat gjenopførelse av lovlig bestaaende anlæg paa samme sted, forsaavidt gjenopførelsen paabegyndes inden en frist av 5 aar og fuldføres med rimelig hurtighet, og derhos ingen utvidelse av reguleringen finder sted.

§ 3. Paa vasdragsreguleringer, som ikke indgaar under § 1, kommer denne lovs bestemmelser ikke til anvendelse. Dog kan Kongen efter andragende fra den, som agter at foreta en regulering, som ikke indgaar under § 1, bestemme, at forskriftene i § 10, 3dje til 8de led skal være anvendelige i forholdet mellem den, som utfører reguleringen, og de vandfalds- og bruksiere, som ved denne tilføres forøket driftsvand.

§ 4.

1. Den, som vil utføre et reguleringsforetagende i industrielt øiemed, er berettiget til at faa avgjort, om der til dette utkræves kongelig tilladelse, naar han indsender til amtmanden plan for det paatænkte arbeide og forøvrig fornødne oplysninger. I den utstrækning, hvori det findes fornødent, kan amtmanden før avgjørelsen kræve indsendt de oplysninger, som er nævnt i § 6.

2. Naar oplysningene er indkommet, foranstalter amtmanden indrykket efter omstændighetene 1 eller 2 ganger i »Norsk Kundgjørelsestidende« og i lokale blade bekjendtgjørelse om

det paatænkte foretagende, hvori indeholdes en kortfattet 4 aug. beskrivelse av anlægget og dets beliggenhet samt opgivende av dens navn og bopæl, som vil utføre reguleringen. Til vedkommende kommunestyre sender amtmanden særskilt underretning og likeledes til fællesfløtningsforeninger, fiskeristyrer, fiskeriforeninger og andre interesserte, dersom foretagendet er av saa stor betydning, at dette ansees for nødvendent. Dokumenterne tilstilles derefter vedkommende regjeringsdepartement i den utstrækning, dette bestemmer.

3. Inden en frist av 6 uker efter den første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« kan enhver interessert og vedkommende regjeringsdepartement, hvis saken skal indsendes til dette, forlange avgjort ved skjøn efter lagrettesloven, om reguleringsforetagendet kan medføre skade eller ulempe for de i § 1 a eller c nævnte almene interesser, eller om det vil medføre skade av den i § 1 b eller e omhandlede art. Forlangendet fra de interesserte sendes til amtmanden og maa være mottat av denne inden utløpet av den anførte frist.

4. De ved fristens utløp indkomne forlangender efter punkt 3 sender amtmanden snarest mulig til den, som har anmeldt at ville utføre reguleringsforetagendet. Forlanger departementet avholdelse av skjøn, kan dets begjæring derom direkte tilstilles denne.

5. Den, som vil utføre reguleringsforetagendet, er forpligtet til at foranstalte de begjærte skjøn avholdt, før arbeidet paabegyndes. Undlater han at indhente avgjørelse som i punkt 1 omhandlet, kan skjøn angaaende de i punkt 3 omhandlede spørsmåal av enhver interessert forlanges avholdt uten hensyn til den der fastsatte frist. Men er bestemmelsen i punkt 1 iagttat, kan ingen, som ikke har fremsat begjæring om skjøn før fristens utløp, senere gjøre indsigelse mot arbeidets utførelse paa grund av paastaat skade for disse interesser.

§ 5.

1. Naar skjøn avholdes til avgjørelse av, hvorvidt et reguleringsforetagende kan medføre skade eller ulempe for de i § 1 a og c nævnte almene interesser eller bevirke skade efter § 1 b, skal som representant for vedkommende almenhet indstevnes amtmanden med 6 — seks — ukers varsel. Amtmanden har ved henvendelse til vedkommende kommunestyre, fællesfløtningsforeninger, fiskeristyrer, fiskeriforeninger og andre interesserte samt ved bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« og lokale blade at sørge for, at skjønnets avholdelse blir tilstrækkelig bekjendt, saaledes at der kan bli anledning for alle interesserte til at møte og

4 aug. vareta sit tarv. Bekjendtgjørelsen blir at fremlægge ved skjønsforretningen.

2. Hvis et reguleringsforetagende utføres, efterat det ved skjøn er avgjort, at skade av den i § 1 e omhandlede art ikke vil forvoldes, og det inden 10 aar derefter desuagtet viser sig, at anlegget forvolder skade, er den skadelidende ikke ved skjønnet avskaaret adgang til at kræve skaden erstattet.

§ 6. Andragender om tilladelse til saadanne foretagender som i denne lov omhandlet skal indsendes til vedkommende regjeringsdepartement og i almindelighet være ledsaget av:

a. En fuldstændig plan tillikemed fornødne maalinger, grundundersøkelser, forklaringer, tegninger, beregninger og omkostningsoverslag.

b. Oppgave over de fordele, som antages at ville indvindes ved foretagendet, og over størrelsen av den vandkraft, som her ved vil kunne tilveiebringes eller utnyttes.

c. Opplysninger om, hvorvidt og i tilfælde i hvilken utstrækning foretagendet kan antages at medføre skade eller ulemper for almene interesser, saasom færdsel, fløtning eller fiskeri, forandring av naturforholdene eller lignende.

d. Oppgave (i tilfælde med arealberegning) over den skade eller ulempe, som foretagendet antages at ville forvolde paa jord, skog, beite eller anden eiendom eller eiendomsherlighet, uanset om saadan skade eller ulempe finder sted paa egen eller andres eiendom eller eiendomsherlighet.

e. For reguleringsdammer forslag til reglement for disses manøvrering.

f. Fullstændig oppgave over de i vedkommende vasdrag nytbare faldhøider tillikemed oppgave over vasdragets vandførselsforhold.

g. Opplysning om, at der har været git alle eiere av nedenfor liggende bruk og vandfald anledning til at delta i foretagendet (jfr. § 10).

§ 7.

1. Efterat saadan ansøknin g som i § 6 omhandlet er indkommet til departementet, skal bekjendtgjørelse herom ved departementets foranstaltning indrykkes 2 ganger i »Norsk Kundtgjørelsestidende« med angivelse av ansøkerens navn og bopæl tillikemed en kortfattet beskrivelse av anlegget og dets beliggenhet. Ansøknin gen maa ikke avgjøres før 4 uker efter første offentliggjørelse.

2. Saafremt andragendet ikke paa forhaand har været forelagt vedkommende kommunestyre og øvrige i § 5 punkt 1 nævnte interesserte, skal dette ske ved departementets foranstaltning.

4 aug.

§ 8.

Forsaavidt andragendet angaar store reguleringer, ved hvilke betydelige interesser staar mot hinanden, bør det ikke indvilges, før saken har været forelagt Stortinget.

§ 9.

1. Tilladelse til vasdragsregulering, som medfører skade eller ulempe for almene eller private interesser, bør i almindelighet alene meddeles, hvis saadan skade eller ulempe maa ansees for at være av mindre betydning i sammenligning med de fordele, som foretagendet vil medføre, herved ogsaa tat i betragtning de paaregnelige omkostninger ved foretagendets gjennomførelse.
2. Hvis der handles om overføring av vand fra et andet vasdrag, og ikke alle de, hvis rettigheter berøres av formindskelsen av vandføringen, har samtykket i foretagendet, bør tilladelse alene meddeles under særlige omstændigheter, navnlig saafremt de rettigheter, hvis indehavere ikke har samtykket, maa ansees for at være av liten betydning.

§ 10.

1. Saafremt flere eiere av vandfald eller bruk i et vasdrag har sluttet sig sammen til en forening til vasdragets utbedring og utnyttelse i industrielt øiemed (brukseierforening), og dennes love er approbert av Kongen, bør tilladelse til regulering av vasdraget fortrinsvis meddeles brukseierforeningen.
2. Findes ikke saadan forening i vasdraget, bør tilladelse til vasdragets regulering for en eller flere vandfaldseieres regning ikke meddeles, forinden der har været git samtlige interesserte eiere av vandfald eller bruk i vasdraget anledning til at danne brukseierforening.
3. Ingen eier av vandfald eller bruk i vedkommende vasdrag, som vil underkaste sig de for brukseierforening gjældende love, kan utelukkes fra at bli medlem av foreningen.
4. Dersom ikke en anden fordelingsmaate av alle interesserte er vedtat, beregnes den andel av omkostningene ved reguleringsanlæggets utførelse — avgifter heri indbefattet — og av utgiftene ved anlæggets drift og vedlikehold m. v., som eieren av ethvert nedenfor liggende bruk eller vandfald skal utrede, hvis han er eller senere blir medeier i reguleringsforetagendet, paa grundlag av en vurdering av den indbyrdes værdi av den forøkede vandføring, som ved reguleringen vil tilføres vedkommende bruk eller fald. Saa-
dan vurdering bør i almindelighet være foretat, forinden reguleringstilladelse meddeles. Forsaavidt det begjæres av eierne av vandfald, som representerer mindst en fjerdedel av den ved reguleringen indvundne vandkraft, blir ny vur-

4 aug.

dering at foreta, dog ikke oftere end hvert 10de aar, medmindre alle de interesserte deri er enige. Resultaterne av den nye vurdering blir uten indflydelse paa fordelingen av de tidligere paadragne omkostninger. Hvis alle interesserte deri er enige, kan vurderingen utføres av Vasdragskommissionen. I motsat fald utføres vurderingen ved skjøn efter lagretteslovens § 23.

5. Vandfalds- og brukseiere, som ikke har deltat i reguleringsanlæggets utførelse, har ret til senere at bli medeiere i dette mot at erlægge den paa deres bruk eller fald efter punkt 4 faldende andel av omkostningene ved anlæggets utførelse, derunder paalagte avgifter. Naar nogen saaledes er blit medeier, er han forpligtet til derefter at delta i utgiftene ved anlæggets drift og vedlikehold m. v. De senere tiltrædende vandfalds- og brukseieres andel i omkostningene ved anlæggets utførelse, avgifter herunder indbefattet, blir at bestemme i forhold til den tilbakeværende del av den tid, for hvilken reguleringsretten er gjældende. Forsaavidt tilladelsen fornyes, er de dog pligtige til at erlægge resten av det beløp, som de vilde ha hat at tilsvare, saafremt de fra først av hadde deltat i anlæggets utførelse, med et ved skjøn fastsat fradrag for forringelse.

6. Den vandfalds- eller brukseier, som ikke er medeier i reguleringsanlægget, er uberettiget til at gjøre bruk av det ved regulering med hjemmel av kongelig tilladelse i henhold til nærværende lov tilveiebragte driftsvand og er i denne anledning forpligtet til at underkaste sig saadan kontrol, som anordnes av departementet. Gjør han allikevel bruk av driftsvandet, ansees han som medeier i anlægget og blir som saadan forpligtet overensstemmende med reglene i punkt 5.

7. Departementet kan under særlige omstændigheter meddele vandfalds- eller brukseier, som ikke er medeier i reguleringsanlægget, tilladelse til at benytte det ved reguleringen tilveiebragte driftsvand, mot at han til reguleringsanlæggets eier erlagger en aarlig godtgjørelse, som i tvisttilfælde fastsettes av departementet efter indstilling av Vasdragskommissionen.

8. For de forpligtelser, som i henhold til denne paragraf paa hviler en vandfalds- eller brukseier, hefter vedkommende vandfald eller bruk, efter fradrag av deres værdi før reguleringen.

§ 11. Ved meddelelsen av reguleringstilladelse i henhold til denne lov skal det i almindelighet betinges:

1. At arbeidet paabegyndes inden en frist av 2 aar efter tilladelsens meddelelse og fuldføres inden en yderligere frist

4 aug.

av 5 aar. Under særlige omstændigheter kan dog disse frister tillates forlænget. Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid, som det paa grund av overordentlige tildragelser (vis major) har været umulig at utnytte.

2. At anlæggets utførelse saavel som dets senere vedlikehold og drift er undergitt offentlig tilsyn, og at utgiftene herved utredes av anlæggets eier. Denne kan desuten forpligtes til, om det paakræves, at stille til raadighet for det offentlige sundhetsvæsen uten godtgjørelse et for øiemedet tjenlig isolationslokale med fornødent utstyr, beregnet paa et saa stort antal patienter, som departementet bestemmer. Saa fremt særskilt politi-opsyn i anledning av arbeidets utførelse findes nødvendig, pligter eieren endvidere at utrede utgiftene derved.

3. At der ved damanlægget tillates truffet de fornødne militære foranstaltninger for sprængning i krigstilfælde, uten at anlæggets eier har krav paa godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller indskrænkninger med hensyn til anlægget eller dets benyttelse, likesom anlæggets eier uten godtgjørelse maa finde sig i den bruk av anlægget, som sker i krigsøiemed.

4. At reguleringsdammer blir at manøvrere overensstemmende med et av Kongen paa forhaand utfærdiget reglement, og at der til at forestaa dammens manøvrering antages en norsk statsborger, som godtages av vedkommende departement. Forsaavidt avgjørende grunde findes til hinder for, at reglementet fastslaaes samtidig med tilladelsen, bør dette ske snarest mulig derefter. Forinden reglementet utfærdiges, skal der være gitt vedkommende kommuner og saavidt mulig andre interesserte, saasom fællesfløtnings-foreningers bestyrelse, fiskeristyrer og fiskeriforeninger, dampskibsselskaper o. lign., adgang til at uttale sig. Paa samme maate forholdes, saafremt det senere skulde findes paakrævet at foreta forandringer i reglementet.

5. At reguleringsanlæggets eier efter nærmere bestemmelse av departementet utfører de hydrologiske iagttagelser, som i det offentliges interesse findes paakrævet, og stiller det herved indvundne materiale til disposition for det offentlige. Ved damanlæg skal den tillatte opdæmningshøide og i tilfælde likeledes den tillatte laveste tapningsgrænse betegnes ved et fast og tydelig vandstandsmerke.

6. At eieren uten vederlag for det av ham utførte anlæg skal finde sig i enhver yderligere regulering i vedkommende vasdrag, som ikke forringer den tillatte regulerings effekt, og vederlagsfrit avgi fornødent driftsvand til mulige senere kanalanlæg for statens regning.

- 4 aug. 7. At der for opfyldelsen av de forpligtelser, som ved anlægget eller dettes drift paadrages like overfor andre, saavelsom for overholdelsen av de i tilladelsen opstillede betingelser, stilles saadan sikkerhet, som bestemmes av departementet efter indstilling av Vasdragskommissionen.
8. At der for overtrædelse av de i loven fastsatte eller i tilladelsen indtagne bestemmelser kan paalægges eieren tvangsmulkt, som enten paaløper, indtil forholdet er bragt i orden, eller forfalder med et bestemt beløb for hver overtrædelse. Tvangsmulkten kan inddrives ved utpantning.
9. At arbeidet saavidt mulig blir at utføre ved norske funktionærer og arbeidere, og at der fortrinsvis anvendes norsk arbeide og norsk materiel. De nærmere regler om anvendelsen av denne bestemmelse indtages i tilladelsen.
10. At der, forsaavidt det ansees paakrævet for en eller flere kommuners — eller deres indvaaneres — forsyning med kraft til lys, varme, gaardsbruk, haandverk eller smaa-industri, avgives i dette øiemed, efterhvert som utbygning sker, en i tilladelsen nærmere fastsat andel energi til den kommune, hvor kraftanlægget er beliggende, eller andre interesserte kommuner efter departementets bestemmelse. Denne andel maa ikke overstige 5 pct. av den ved reguleringen for hvert vandfald eller bruk indvundne økning utover 1000 naturhestekræfter beregnet efter reglene i § 2.
- I tilladelsen kan der forbeholdes staten ret til at erholde andre 5 pct. av den saaledes økede kraft. Staten kan overdra sin andel helt eller delvis til de interesserte kommuner i forannævnte øiemed.
- Kraften skal leveres efter en maksimumspris beregnet paa at dække produksjonsomkostningene med tillæg av 20 pct. Størrelsen av produksjonsomkostningene, hvori medregnes 6 pct. forrentning av anlægskapitalen, fastsættes ved overenskomst mellem vedkommende departement og den, som erholder reguleringstilladelse, eller i mangel herav ved lovlig skjøn. Det kan betinges, at denne fastsættelse revideres til bestemte tider.
- Tilladelsen bør i alle tilfælde indeholde nærmere bestemmelse om det varsel, kraftanlæggets eier har krav paa, før kraften uttages.
- Pligten til avgivelse av kraft efter denne lov faar ikke anvendelse overfor de vandfald, for hvilke en lignende forpligtelse er eller blir fastsat i henhold til lovgivningen om erhvervelse av vandfald, bergverk m. v.
11. Der skal endvidere være forbeholdt adgang til ved reguleringstilladelsen at opstille de yderligere betingelser, som i anledning av reguleringsforetagendet i hvert enkelt tilfælde

maatte findes paakrævet til forebyggelse av skade eller ulempe for det offentlige eller private. 4 aug.

§ 12.

1. Foruten de i foregaaende paragraf opstillede betingelser bør tilladelse til vasdragsregulering i henhold til nærværende lov i almindelighet betinges av,

a) at der til de kommuner, hvis interesser paavirkes av reguleringsanlægget, erlægges en aarlig avgift av ikke under 10 øre og ikke over 1 krone pr. naturhestekraft, beregnet efter den ved reguleringen indvundne økning av vasdragets lavvandføring, jfr. § 2 punkt 1.

Hvad der i hvert enkelt tilfælde skal ansees som vasdragets lavvandføring, avgjøres forøvrig med bindende virkning av departementet efter indstilling av Vasdragskommissionen.

Fordelingen av avgiften mellem de interesserte kommuner indbyrdes fastsættes av Kongen, og avgiften avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som efter kommunestyrets nærmere bestemmelse i paakommende tilfælde anvendes til at erstatte, forebygge og avhjelpe tap, skade eller ulempe av den i § 11 punkt 11 omhandlede art eller andre uforutseede uheldige følger eller virkninger av reguleringen, som ikke maatte være avhjulpet ved de i foregaaende paragraf opstillede betingelser, eller som ikke har været gjenstand for erstatning ved ekspropriation.

Likeledes bør tilladelsen i almindelighet betinges av,

b) at der erlægges en aarlig avgift til staten av ikke under 10 øre og ikke over 1 krone pr. naturhestekraft, beregnet efter samme regler som under a) nævnt.

Denne avgift oplægges til et for det hele land fælles fond for efter Stortingets nærmere bestemmelse at anvendes i lignende øiemed som den under a) omhandlede avgift, enten til dækning av utgifter, som paaføres staten som følge av reguleringer i henhold til tilladelse efter nærværende lov, eller som bidrag i anledning av saadanne reguleringer til kommuner, hvor de særskilte fond ikke strækker til, eller hvor saadanne fond ikke findes.

2. Pligten til at erlægge avgiften indtræder først, efterhvert som den ved reguleringen tilveiebragte forøkede vandkraft tages i bruk. De fornødne nærmere bestemmelser med hensyn til størrelsen av den avgift, som paalægges vedkommende vandfaldseiere, og angaaende avgiftens erlæggelse samt kontrol med vandforbruket blir, forsaavidt dette ikke er fastsat i reguleringstilladelsen, med bindende virk-

- 4 aug. ning for hvert enkelt tilfælde at avgi av vedkommende regjeringsdepartement efter indstilling av Vasdragskommissionen.
3. Avgiften paaligger vedkommende eiere av vandfald eller bruk og kan inddrives ved utpantning. Den nyder samme pantesikkerhet og fortrinsret, som tilkommer de paa fast eiendom hvilende skatter. Den prioriterte panteret tapes for den del av beløpene, for hvilken der ikke er søkt utpantning inden et halvt aar fra forfaldsdag.
4. En del av avgiften kan betinges forskudsvis erlagt, saasnart arbeidet paabegyndes, men blir i intet tilfælde at tilbakebetale.
5. Under særegne omstændigheter kan Kongen eller, forsaavidt det gjælder de i § 8 omhandlede reguleringer, Stortinget for et bestemt tidsrum nedsætte eller eftergi avgiften.
6. Kongen kan helt eller delvis fritta for avgift vandfald, som utnyttes av norske kommuner til deres egen eller indvaanernes forsyning med kraft til lys, varme, gaardsdrift, haandverk eller smaa-industri.

Det samme gjælder vandfald, tilhørende norske statsborgere, som udelukkende benytter kraften i samme øiemed.

§ 13.

1. Tilladelse til vasdragsreguleringer, som indgaar under nærværende lov, meddeles for begrænset tid. Denne skal — bortset fra de nedenfor anførte undtagelser — ikke være under 60 og ikke over 80 aar. Tilladelse kan gives for ubegrænset tid til reguleringsanlæg, som ikke medfører skade eller ulempe for almene eller offentlige interesser, jfr. § 1 litra a, b og c, og som utføres av norske kommuner, statsborgere, korporationer og stiftelser eller av norske selskaper, som enten er ansvarlige eller paa betryggende maate legitimerer at være norske. For at ansees som norsk skal et uansvarlig selskap ha helt norsk bestyrelse med sæte i Norge, hvorhos hele dets grundkapital skal tilhøre staten, norske kommuner eller norske statsborgere. Reguleringstilladelse paa ubegrænset tid er i alle tilfælde betinget av, at anlægget vedblir helt at være paa norske hænder. Reguleringsanlæggets eier er underkastet de bestemmelser, som findes nødvendige til effektiv kontrol med, at denne fordring opfyldes. Legitimationen herfor kan forlanges fornyet til bestemte tider. I reguleringstilladelsen fastsættes der bestemmelse om tidsbegrænsning efter lovens sedvanlige regel, som træder i kraft, dersom nævnte legitimation ikke tilveiebringes paa tilfredsstillende maate.

4 aug.

2. Reguleringstilladelse kan ikke overdrages. Den følger tillikemed de med hjemmel av samme utførte anlæg vedkommende vandfald. Avhændelse eller pantsættelse av reguleringsanlæg eller andel deri eller indførsel i samme kan ikke finde sted uten i forbindelse med vandfald i samme vasdrag nedenfor anlægget.
3. Hvis nogen vandfalds- eller brukseier kun har ret til sit vandfald for begrenset tid, bortfalder reguleringsretten for ham, naar hans ret til vandfaldet ophører, selv om den efter punkt 1 fastsatte tid forøvrig ikke er utløpet.
4. Ved utløpet av den for reguleringstilladelsen fastsatte tid kan det — dersom det findes paakrævet av almene hensyn — forlanges, at anlægget fjernes og den tidligere bestaaende tilstand gjenoprettes. Reguleringsanlæggets eier tilstaaes, om saadant forlangende stilles, en rimelig frist til anlæggets nedlæggelse. Kræves anlægget ikke fjernet, kan fornyet reguleringstilladelse meddeles vasdragets vandfalds- og brukseiere for det tidsrum og forøvrig paa de betingelser, som den da gjældende lovgivning opstiller til beskyttelse for almene interesser. Kommer en saadan ordning ikke i stand, kan staten overta driften av reguleringsanlægget og paalægge de eiere av bruk og vandfald i vasdraget, som benytter det ved reguleringen tilveiebragte forøkede driftsvand, at erlægge en avgift for benyttelsen derav, som svarer til, hvad reguleringsanlæggets eier vilde hat at bære av utgifter, om ny reguleringstilladelse efter det foranstaaende var blit meddelt.

§ 14. Reguleringstilladelse blir at tinglæse inden de tinglag, hvor anlægget er beliggende. Med hensyn til de forpligtelser, som maatte paahvile eiendomme eller bruk i vasdraget ved en regulering utført i henhold til nærværende lov, kan der likeledes paabydes tinglæsning til anførsel paa vedkommende eiendoms eller bruks folium i panteregistret.

§ 15.

1. Naar tilladelse til vasdragsregulering er meddelt i henhold til denne lov, pligter enhver mot erstatning, som ved skjøn bestemmes, saavel at avstaa den fornødne grund, bebygget eller ubebygget — herunder indbefattet for anlægget nødvendig veigrund, grus- og stentak, ældre reguleringsanlæg m. v. — som at taale de eiendomsbyrder og finde sig i den skade eller indskrænkning, som foretagendet maatte medføre for eiendom eller eiendomsherligheter — alt i overensstemmelse med den av statsmyndighetene vedtagne eller i tilladelsen bestemte plan.
2. Erstatningen blir at bestemme under den forutsætning, at anlægget blir stedsevarende.

- 4 aug. 3. Ved bestemmelse av erstatningen forhøies det beløp, hvortil skjønnnet ansætter værdien av det avstaaede, med et tillæg av 25 pct.
4. Dersom den samlede erstatning, som tilfalder grundeierne og rettighetshaverne ved et reguleringsbassæng — tillægget efter punkt 3 heri indbefattet — eller som vilde tilfaldt dem under forutsætning av, at de alle skulde hat erstatning efter nærværende paragraf, ikke utgjør mindst 1 krone for hver ved reguleringen av bassænget indvundet naturhestekraft, beregnet efter regelen i § 2, skal dog tillægget for enhver grundeier og rettighetshaver ved samme av skjønnnet forøkes til indtil en saa stor procent, at erstatningen i alt svarer til det nævnte beløp for hver indvundet naturhestekraft. Det antal naturhestekræfter, som indvindes, fastsættes av departementet efter indhentet uttalelse fra Vasdragskommissionen. Dog har den, som utfører reguleringsforetagendet, ret til at kræve spørsmålet avgjort ved skjøn efter lagretteslovens § 23, dersom han finder departementets avgjørelse uriktig. Erlægges der for nogen del av grunden eller rettighetene ved bassænget ikke erstatning efter denne paragraf, skal skjønnnet, forsaavidt det ansees fornødent for at avgjøre, om nærværende bestemmelse skal komme til anvendelse, desuagtet fastsætte, hvor stor erstatning der skulde været erlagt for denne eller disse dele, i tilfælde av at reglene i punkt 1—3 skulde været anvendt.

§ 16. Forsaavidt der til iverksættelse av en regulering maa forfoies over indsjø, som efter gjældende retsregler ikke i sin helhet er eiendomsret undergit, skal tilladelsen — foruten av de i § 11 nævnte vilkaar — endvidere gjøres betinget av, at der erlægges en godtgjørelse en gang for alle av indtil kr. 2,00 for hver ved indsjøens regulering indvundet naturhestekraft, beregnet efter regelen i § 2. Denne godtgjørelse kan efter bestemmelse av Stortinget helt eller delvis overdrages de til indsjøen støtende kommuner.

§ 17. Forsaavidt der ved vasdragsregulering i henhold til denne lov paaføres omliggende eiendomme værdiforringelse, blir der paa anlægseierens bekostning at avholde skylddelingsforretning, hvorved den til værdiforringelsen svarende andel av vedkommende eiendommers matrikelskyld blir at ansætte i særskilt samlet skyld for hvert herred og at henlægge til anlægseierens reguleringsret.

§ 18. Kongen kan tillate eieren av den ene side i et vasdrag at benytte hele den ved reguleringen tilveiebragte vandkraft, hvis ikke eieren av den motsatte side har deltat i reguleringen, og saa længe han ikke ønsker at benytte sin del av

vandkraften. Den førstnævnte pligter imidlertid til regulerings- 4 aug.
anlæggets eier at erlægge en aarlig godtgjørelse, som i tvist-
tilfælde fastsættes av departementet efter indstilling av Vasdags-
kommissionen. Derimot pligter han ikke at erlægge nogen
erstatning til eieren av vandkraften for benyttelse av denne,
men alene for forvoldt skade eller ulempe.

§ 19.

1. Det kan i reguleringstilladelsen bestemmes, at skjøn (under-
skjøn og overskjøn) i henhold til nærværende lov blir at
avgi av dertil av Kongen særskilt opnævnte mænd. Lig-
nende bestemmelse kan ogsaa senere træffes av Kongen,
dersom begjæring derom fremsættes av nogen interessert,
før opnævnelse av skjønsmænd paa sedvanlig maate har
fundet sted. Kongen fastsætter i hvert tilfælde mændenes
antal.

2. Omkostningene ved skjøn (underskjøn og overskjøn) i hen-
hold til nærværende lov blir at utrede av den, som ønsker
at utføre reguleringsforetagendet, eller som iverksætter dette,
ogsaa i tilfælde av, at vedkommende skjøn ikke er forlangt
optat av ham. I dette tilfælde kan han dog av forretnin-
gens bestyrer fritages for at utrede ved underskjøn indtil
en fjerdedel og ved overskjøn indtil halvdelen av omkost-
ningene, saafremt forlangendet om vedkommende skjøn
ansees aabenbart ubeføiet. Hvorvidt dette er tilfældet, av-
gjøres av skjønsmændene, som, for at forlangendet skal
kunne ansees aabenbart ubeføiet, maa være enstemmige
derom.

*2. H. 1867. 25/10
RT. 1925 p. 71
Sunde Regel
gjælder for a
Ekspropriation*

Under omkostningene indgaar efter nærmere bestem-
melse av skjønforretningens bestyrer utgifter til de ind-
stevnte for teknisk og juridisk bistand, forsaavidt og i den
utstrækning, hvori saadan bistand ansees fornøden. Ved
bedømmelsen herav haves for øie, at der til varetagelse av
like-artede og hinanden ikke motstridende interesser i al-
mindelighet bør benyttes samme tekniske eller juridiske bi-
stand for flere eller alle interesserte.

3. Reglene i lov av 10 mai 1860 §§ 1—4 kommer, for-
saavidt dertil er anledning, til anvendelse paa skjøn i hen-
hold til nærværende lov, dog saaledes, at fristen for be-
gjæring av overskjøn likesom ankefristen til Høiesteret skal
være 6 uker.

§ 20.

1. Reguleringsanlæg, som indgaar under nærværende lov, kan
utføres av staten, naar Kongen finder det hensigtsmæssig
av hensyn til almene interesser, som berøres av regulerin-
gen, eller for ordning av forholdet mellem private interes-
serte. Staten har i saa fald samme ret til ekspropriation

4 aug. av for anlægget fornøden grund m. v., som efter nærværende lov ellers tilkommer den, der har faat regulerings-tilladelse.

2. Forsaavidt vasdragsreguleringer i henhold til foranstaaende udføres av staten, er eierne av de vandfald og bruk, som benytter det ved reguleringen indvundne forøkede driftsvand, beregnet efter reglene i § 2, forpligtet til at erlægge indtil en saa stor godtgjørelse for benyttelsen derav, at den svarer til de utgifter, som efter nærværende lov vilde ha paahvilt dem, om de selv hadde utført reguleringsanlægget i henhold til tilladelse meddelt av Kongen. Anlægsomkostningene med 6 procent renter kan herunder beregnes amortisert i løpet av 60—80 aar. Med hensyn til de i § 12 nævnte fond forholdes som der anført.

3. Finder Kongen, at de hensyn, som var bestemmende for staten til at utføre reguleringen, nødvendiggjør betingelser for benyttelsen av det ved reguleringen indvundne forøkede driftsvand til forebyggelse eller avhjælpelse av skade eller ulempe for almene interesser eller for private, kan saadanne betingelser stilles.

4. Reguleringsanlæg utført av staten kan, naar intet alment hensyn derfor er til hinder, med Stortingets samtykke overdrages til vandfalds- og brukseiere i vasdraget mot refusion til staten av alle dens utgifter med 6 pct. renter og forøvrig paa de betingelser, som den da gjældende lovgivning opstiller for reguleringstilladelser, forsaavidt disse ikke udelukkende angaar reguleringsanlæggets utførelse. Den del av anlægsomkostningene, som endnu ikke maatte være amortiseret ved overdragelsen (se punkt 2), erlægges kontant.

§ 21.

1. Anlæg, til hvis utførelse der er meddelt tilladelse i medhold av nærværende lov, eller som er overdraget til vandfalds- og brukseiere efter § 20, maa ikke nedlægges uten tilladelse av Kongen. Har Stortinget samtykket i anlæggets utførelse (§ 8), maa dettes samtykke ogsaa indhentes til dets nedleggelse.

2. Ved anlæggets nedleggelse er eieren forpligtet til at træffe saadanne forføyninger, som det offentlige forlanger, for at avverge fare eller skade for omgivelserne eller for ovenfor eller nedenfor liggende eiendomme.

3. For skade eller ulempe, som forvoldes ved nedleggelsen, ydes erstatning efter skjønn efter lagretteslovens § 23, jfr. nærværende lovs § 19. Erstatningspligten paahviler det offentlige, dersom dette har krævet anlægget fjernet (§ 13), men i alle andre tilfælde reguleringsanlæggets eier.

§ 22. Vasdragskommissionens erklæring skal indhentes an-

gaaende de anlæg, til hvis utførelse der i henhold til nærværende lov søges tilladelse. 4 aug.

§ 23. Kongen kan i den utstrækning, som i hvert enkelt tilfælde ansees hensigtsmæssig, bringe denne lovs bestemmelser til anvendelse paa anlæg eller arbejder i vasdrag, som udføres med hjemmel av kongelig tilladelse i henhold til vasdragsloven av 1 juli 1887, forsaavidt industrielle formaal derved fremmes.

§ 24. I vasdrag, som danner grænse mot naborike, er denne lov ikke gjældende. Dog skal Kongen være bemyndiget til for Norges vedkommende at tillægge dem av lovens bestemmelser, som dertil findes egnet, gyldighet sammesteds.

Heller ikke kommer denne lov til anvendelse paa foretagender, som iverksettes med hjemmel av tidligere meddelt kongelig tilladelse, eller som er lovlig paabegyndt før lovens ikrafttræden.

§ 25.

1. Denne lov træder i kraft straks.
2. Følgende bestemmelser i lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 kommer ikke til anvendelse paa foretagender, som omfattes av nærværende lov: §§ 7, 8, 14, 15, 16, 25, 26, 29, 30, 65, 66.
3. Forøvrig kommer vasdragslovens bestemmelser til anvendelse, forsaavidt de ikke kommer i strid med bestemmelserne i nærværende lov.
4. Vasdragslovens § 25 sidste led (jfr. lov av 19 juli 1907) samt den i henhold dertil utfærdigede kongelige resolution av 12 september 1907 ophæves.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania Slot den 4 august 1911.

Haakon.

(L. S.)

Konow.

Hesselberg.

Kongelig resolution

4 aug.

av 4 august.

I medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsettes følgende fiskeriregler for Ska-sen sjø i Grue og Brandvals herreder, Hedemarkens amt:

4 aug. Det forbydes til fangst av fisk at benytte bundne redskaper med mindre maskevidde end 23 millimeter mellem knuterne fra knutes til knutes midtpunkt, maalt i vaat tilstand.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

4 aug.

Kongelig resolution

av 4 august.

De ved kongelig resolution av 1 juli 1907 fastsatte regler for fiskeri av ferskvandsfisk i Sundals herred, Romsdals amt, fornyes i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 for et tidsrum av 5 aar fra 1 januar 1912 at regne.

4 aug.

Kongelig resolution

av 4 august.

I henhold til lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa følgende av Hønefoss kommunestyre, Buskeruds amt, under 13 juli d. a. fattede beslutning:

1. Det skal være forbudt inden kjøpstaden Hønefoss at anvende pigtraad til gjærde i mindre høide fra jorden end 1.5 meter.

2. Tidligere av pigtraad opførte gjærder maa i mindre høide fra jorden end 1.5 meter ikke repareres med pigtraad, men med glat traad eller andet ufarlig materiale.

Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

4 aug.

Kongelig resolution

av 4 august.

I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Beitstadens herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 4 april 1911 besluttede nye vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet — dog med en enkelt forandring.

De approberte vedtægter er saalydende:

§ 1. Aavirkning til salg eller industriel produktion av 4 aug.
grantrær, som $1\frac{1}{2}$ meter fra høieste rot holder mindre tvermaal
end 24 cm., eller furutrær, som $1\frac{1}{2}$ meter fra høieste rot holder
mindre tvermaal end 26 cm., er forbudt. Alle tvermaal gjælder
paa høieste kant og utenpaa barken.

§ 2. Bestemmelserne i § 1 gjælder ikke helt tørre eller
vindfældte trær.

Efter utblinkning av opsynsmændene, amtsskogmesteren
eller dennes assistent kan aavirkes til salg eller industriel pro-
duktion:

a. Undertrykte, uveksterlige eller vantrevne trær.

b. Syke eller beskadigede trær eller trær, som av hensyn til
skogens trivsel og vekst bør hugges.

Under utblinkning av trær efter litr. a og b hugges mer-
ket paa rot og stamme med en blinkøks, som er godkjendt av
herredsstyret. Den, som utfører blinkningen, er berettiget til at
fordre gjensat friske, kraftige frøtrær, hvor det findes paakrævet
for efterveksten. Saadanne frøtrær merkes paa en særskilt
maate og maa ikke skades eller fjernes uten tilladelse av op-
synsmanden, amtsskogmesteren eller dennes assistent.

I skogstrækning, hvor hugst er foretat i henhold til litr. b,
kan dimensionshugst ikke finde sted før efter 10 aars forløp, med
mindre skogopsynsmanden gir tilladelse dertil.

§ 3. Aavirkning til salg eller industriel produktion efter
§ 1 skal anmeldes til opsynsmændene mindst 4 dage før blink-
ningen eller, hvor blinkning ikke finder sted, hugsten igang-
settes.

§ 4. Herredsstyret inndeler herredet i saa mange opsyns-
kredser, som det finder fornødent, ansætter opsynsmænd, ut-
færdiger instruks for disse og bestemmer deres løn. Lønnen,
som ydes i godtgjørelse pr. dag, utredes av herredskassen mot
refusion av statskassen i henhold til vernskogslovens § 9.

Utgifter ved opsynsmandens utblinkning i henhold til § 2,
litr. a og b, betales av vedkommende skogeier eller den, for
hvis regning arbeidet er utført.

§ 5. Opsynsmændene skal til enhver tid gjøre sig bekjent
med, hvorledes skogvedtægtene overholdes, og inden hvert aars
30 juni indgi beretning til herredsstyret. De trær, som er blin-
ket eller aavirket i strid med vedtægtene, skal merkes med
herredets dertil antagne blinkøks. I tilfælde tvistigheter kan
tilkaldes en opsynsmand fra en anden kreds og et medlem av
herredsstyret, som har, i tilfælde enighet ikke opnaaes, at gi
indberetning til herredsstyret.

§ 6. Barkflækning og syrning av trær er forbudt.

§ 7. Overtrædelser av disse vedtægter straffes efter den
almindelige borgerlige straffelovs § 339.

4 aug. § 8. De ved Kronprinsregentens resolution av 18 januar 1901 approberte skogvedtægter ophæves fra den tid, de nye træder i kraft.

4 aug.

Kongelig resolution

av 4 august.

I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret for Egge herred, Nordre Trondhjems amt. i møte den 29 juni 1911 besluttede nye vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet:

§ 1. Aavirkning til salg eller industriel produktion av bartrær, som 5 meter fra høieste rot holder mindre tvermaal end 20 cm. utenpaa barken paa træets smaleste kant, er forbudt.

§ 2. Uten hinder av forbudet i foregaaende paragraf kan aavirkes helt tørre (døde) eller vindfældte trær. Likeledes kan efter utblinkning av opsynsmanden eller amtsskogmesteren aavirkes til salg eller industriel produktion:

- a. Undertrykte, uveksterlige eller vantrevne trær.
- b. Syke eller beskadigede trær.
- c. Trær, som av hensyn til den øvrige skogs trivsel eller til befordring av skogens eftervekst, bør hugges.

Under utblinkningen merkes trærne paa rot og stamme med en av herredsstyret godtkjendt blinkøks.

Den, som foretar utblinkningen, er berettiget til at fordre gjensat friske, kraftige frøtrær, hvor dette findes paakrævet av hensyn til skogens eftervekst. Saadanne trær, der merkes paa en særskilt maate, maa ikke beskadiges eller fjernes uten opsynsmandens eller amtsskogmesterens samtykke.

§ 3. Tvistigheter om utblinkning efter foregaaende paragraf avgjøres, efter vedkommende eiers eller hugstberettigedes begjæring, av herredsstyret.

§ 4. Barkflækning eller syrning paa staaende trær er forbudt.

§ 5. Herredsstyret inndeler herredet i det fornødne antal opsynsmandskredser og ansætter det fornødne antal opsynsmænd samt utfærdiger indstruks for samme.

§ 6. Opsynsmændenes løn utredes av herredskassen mot lovbestemt refusion av statskassen, dog saaledes, at utgifter m. v. efter § 2 utredes av den, for hvis regning arbeidet utføres.

§ 7. Overtrædelse av nærværende vedtægter straffes efter 4 aug. den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

§ 8. De ved kongl. resolution av 16 januar 1905 approberte vedtægter for herredet ophæves fra den tid, nærværende vedtægter træder i kraft.

Kongelig resolution

4 aug.

av 4 august.

I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret for Lesje herred, Kristians amt, i møter den 28 februar og 31 mai 1911 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet:

§ 1. Aavirkning til salg eller industriel produktion av bartrær, som utenpaa barken paa bredeste kant 5 meter fra høieste rotgren holder mindre tvermaal end 21 cm., er forbudt.

§ 2. Forbudet i § 1 gjælder ikke for hugst av tørre eller vindfældte trær. Heller ikke gjælder forbudet hugst av trær virke til husbehov eller gaardsfornødenhet for den eiendom, under hvilken skogen er matrikulert, eller til fyldestgjørelse av den bruksret, der maatte tilkomme nogen som eier eller bruker av jordeiendom.

§ 3. Efter utblinkning av opsynsmanden, amtsskogmesteren eller hans assistent kan aavirkning av bartrær til salg eller industriel produktion under det i § 1 fastsatte mindstemaal tillates, naar trærne er øiensynlig beskadiget, uveksterlige eller vantrevne, samt naar skogbestanden staar saa tæt, at en uttyndning ansees heldig for skogbestanden.

§ 4. Til at holde opsyn med skogvedtægtenes overholdelse ansætter herredsstyret det nødvendige antal opsynsmænd, der avlønnes av herredskassen mot lovbestemt refusion av statskassen, dog saaledes, at utgifter ved opsynsmandens blinkning efter § 3 bæres av den, for hvem arbeidet utføres.

Instruks for opsynsmændene utfærdiges av herredsstyret.

§ 5. Overtrædelse av nærværende vedtægter straffes efter den almindelige borgerlige straffelov § 339.

 Utgiver: Fred. T. Salicath.

 Grøndahl & Søns boktrykkeri. Kristiania.